

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Miroslavy Honusové ve věci žalobce **J. K.**, v řízení zastoupeného Mgr. Dominikou Kovaříkovou, advokátkou se sídlem Olomouc, Horní náměstí 7, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje** se sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, za účasti osoby zúčastněné na řízení **Větrná energie HL s.r.o.** se sídlem Praha 1, Revoluční 1, v řízení zastoupené JUDr. Jiřím Šmatlákem, advokátem se sídlem Praha 8, Pobřežní 12, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30.12.2013 č.j. KUOK/94526/2013, ve věci umístění a povolení stavby,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 30.12.2013 č.j. KUOK/94526/2013 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8.260,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Dominiky Kovaříkové, advokátky se sídlem Olomouc, Horní náměstí 7.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

A.

[1] Žalobce se podanou žalobou domáhal spolu s RNDr. J. K., Ph.D., přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jejich odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Šternberk (dále jen „stavební úřad“) ze dne 19.11.2007 č.j. 43817 07/7677-07/OS-Z, jímž byla umístěna a povolena stavba Větrný park Horní Loděnice – Lipina – větrné elektrárny.

B.

[2] Usnesením ze dne 16.4.2016 č.j. 22 A 36/2014-25 bylo řízení RNDr. J. K., Ph.D., proti žalovanému vyloučeno k samostatnému projednání a rozhodnutí (věc byla vedena pod sp. zn. 22 A 52/2014 a skončena usnesením zdejšího soudu ze dne 24.4.2014 č.j. 22 A 52/2014-12, které nabylo právní moci dnem 28.4.2014, kasační stížnost nebyla podána).

C.

[3] Napadenému rozhodnutí předcházelo rozhodnutí žalovaného ze dne 20.1.2008 č.j. KUOK/2108/2008-2/336, jímž bylo žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Šternberk ze dne 19.11.2007 č.j. 43817 07/7677-07/OS-Z zamítnuto jako nepřípustné s tím, že žalobce nemá postavení účastníka řízení. Uvedené rozhodnutí žalovaného však bylo pro nepřezkoumatelnost zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 9.9.2009 č.j. 22 Ca 157/2009-70, který nabyt právní moci dnem 7.10.2009, kasační stížnost nebyla podána).

[4] Následovalo rozhodnutí žalovaného ze dne 21.12.2009 č.j. KÚOK/114200/2009, v němž žalovaný opět dospěl k závěru, že žalobce není účastníkem řízení. I toto rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno rozsudkem podepsaného soudu ze dne 23.2.2012 č.j. 22 A 18/2010-25, proti němuž byla podána kasační stížnost zamítnutá rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23.8.2012 č.j. 9 As 63/2012-23, který nabyt právní moci dnem 4.9.2012. Obsah tehdy napadeného rozhodnutí žalovaného byl shledán v rozporu s jeho výrokem, neboť žalovaný připustil dotčení žalobce na jeho právech, avšak nehledal ho natolik intenzivním, aby bránilo výkonu jeho vlastnického práva. Účastenství totiž obстоjí samo o sobě, bez toho, aby následně muselo nutně vést k rozhodnutí pro účastníka příznivému. Podmínkou účastenství přitom není vyhovění věcným námitkám účastníka. Pro úspěšnost námitky vztahující se k účastenství postačuje potence (možnost) dotčení práva, kdežto pro úspěšnost věcné námitky je rozhodující reálnost zásahu do práv účastníka.

[5] Napadeným rozhodnutím vydaným po dalších více než 15 měsících tedy rozhodl žalovaný poprvé věcně o odvolání žalobce podaném již 12.12.2007.

D.

[6] V nyní podané žalobě žalobce napadenému rozhodnutí vytýká, že:

- 1) žalovaný se nesprávně odmítl zabývat námitkami, které se přímo netýkaly dotčení žalobcových vlastnických práv, ale ochrany veřejných zájmů;

- a) ve vztahu k otázce umístění stavby má žalobce za to, že mu i takové námitky přísluší. Argumentuje odlišností definice okruhu námitek přípustných v řízení o umístění stavby obsažených v § 89 odst. 4 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění účinném do 30.12.2012 (dále jen „stav. zák.“), oproti námitkám přípustným v řízení o povolení stavby (§ 114 stav. zák.). Zatímco v řízení o povolení stavby jsou přípustné námitky týkající se dotčení vlastnických práv účastníka, v řízení o umístění stavby lze uplatnit námitky vztahující se k dotčení jakýchkoli práv účastníka (ust. § 89 odst. 4 stav. zák. neobsahuje slovo „vlastnických“). Žalobce má přitom právo na příznivé životní prostředí podle § 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod č. 2/1993 Sb. (dále jen „Listina“);
- b) správní orgán se námitkami týkajícími se porušení veřejných zájmů měl zabývat i proto, že mu ust. § 2 odst. 4 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“) ukládá dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem;
- takto nebyly vypořádány jeho odvolací námitky:
- α) o vlivu varovných světél na živočichy, zejm. ptáky, kdy žalovaný nezjistil, zda bezpečnostní světla požadovaná stanoviskem Úřadu pro civilní letectví splňují podmínku viditelnosti toliko shora, kterou vyžaduje závazné stanovisko orgánu životního prostředí;
- β) o riziku odpadávání námrazy na silnici I/46 Lipina – Horní Loděnice a na zpevněnou cestu Těšíkov – Horní Loděnice;
- γ) o dočasnosti stavby, jak tato byla vstupním předpokladem pro proces posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „EIA“), avšak pro pochybení orgánu EIA není součástí stanoviska EIA a takto nebyla ani převzata do územního rozhodnutí a stavebního povolení;
- 2) žalobce měl ztíženou možnost přístupu ke spisu, pokud byl až do r. 2013 pokládán za osobu, která není účastníkem řízení. Až v době, kdy mu bylo toto jeho postavení správními orgány přiznáno, mohl namítnout, že nezákonností byly stíženy procesy předcházející územnímu a stavebnímu řízení, které jsou však soudně samostatně nepřezkoumatelné:
- a) nezákonnost procesu EIA
- aa) v procesu EIA byl nesprávně určen okruh dotčených územních samosprávních celků, když z tohoto okruhu bylo vyňato město Šternberk (jehož součástí je i místní část Těšíkov) poté, co bylo ustoupeno od záměru na vybudování větrných elektráren přímo v k.ú. Těšíkov, a to i přesto, že zbylé větrné elektrárny jsou umísťovány do bezprostřední blízkosti Těšíkova a přesto, že i z dokumentace EIA (str. 36) jasně dotčenost Těšíkova plyne, je-li tu konstatováno (str. 36), že zejm. v Těšíkově může hluk dosáhnout intenzity až 40 dB, kdy aerodynamické hlukové pozadí může dosáhnout hodnot až 50 dB. Nesprávné určení okruhu dotčených územních samosprávních celků pak mělo za následek, že informace o dokumentaci EIA a posudku EIA nebyla zveřejněna na úřední desce města Šternberka, jehož je žalobce obyvatelem;
- ab) jakkoli informace o záměru byl v procesu EIA ještě vyvěšena na úřední desce města Šternberka a na jeho internetových stránkách, nebyl využit jakýkoli jiný v místě obvyklý způsob zveřejnění. Tvrdí-li orgán EIA dne 19.4. 2010, že bylo využito hlášení v místním rozhlase, odporuje to sdělení Městského úřadu Šternberk ze dne 7.12.2004;

tím došlo k tomu, že se obyvatelé Těšíkova dozvěděli o záměru až v průběhu probíhajícího územního a stavebního řízení na konci r. 2007, tzn. bylo jim znemožněno účastnit se aktivně zjišťovacího řízení EIA;

- b) závazné stanovisko orgánu ochrany přírody z hlediska zásahu do krajinného rázu je nepřezkoumatelné, když prakticky neobsahuje odůvodnění, neuvádí, z jakých konkrétních podkladů bylo při vydávání tohoto závazného stanoviska vycházeno, a není v něm ani zmínky o 150 m vzdáleném Přírodním parku Sovinecko, který byl zřízen právě k ochraně krajinného rázu [§ 12 odst. 3 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoPK“)];

na podání žalobce ze dne 4.8.2013 tak nemělo být nahlíženo jen jako na „vyjádření odvolatele“, ale odvolací námítka v něm vznesené měly být řádně projednány;

- 3) absentuje grafické vyjádření záměru (§ 87 odst. 2 věta druhá stav. zák.). Žalobce má přitom zato, že ani obecné povědomí o podobě větrných elektráren, kterým argumentuje žalovaný, neumožňuje přesnou představu o působení větrných elektráren v krajině zejm. z hlediska vlivu stavby na okolí. Investor navíc vypracoval až v listopadu 2007 (týden před ústním jednáním) pohledovou studii stavby z oblasti Hané, která je podle žalobce z tohoto pohledu klíčová. To byl první podklad, z něhož šlo usuzovat, jak stavba zasáhne do pohledových horizontů čelních svahů Nízkého Jeseníku. Tato otázka přitom měla být řešena i v souvislosti s krajinným rázem v závazném stanovisku napadaném žalobním bodem 2b). Žalobce přitom namítal, že provedené vizualizace jsou neúplné, ani na jedné není všech devět větrných elektráren, navíc jsou provedeny tak, aby větrné elektrárny byly co nejméně viditelné;
- 4) žalobce namítá, že došlo k nesprávnému posouzení rizika působení hluku, které je vysoce obtěžující a může způsobit ohrožení zdraví, jakkoli by i byly splněny hygienické limity. Žalobce má navíc zato, že splněny nejsou, když napadá použitou metodiku výpočtu s tím, že výpočet byl proveden programem, který nepracuje s výškovou geometrií terénu, výpočtový program nezohledňuje teplotní rozvrstvení atmosféry zejm. ve večerních hodinách (vznik tzv. stabilní atmosféry), není zohledněno působení nízkofrekvenčního hluku, není zohledněno působení specifického hluku větrných elektráren, není uvažováno o zvyšování hluku vzhledem k opotřebení stroje. Mělo být provedeno měření hluku v Těšíkově, Horní Loděnici a Nových Dvorech, jak je uvedeno v podmínkách EIA;
- 5) neobstojí-li výsledky procesu EIA a posuzování záměru z hlediska krajinného rázu [žalobní bod 2)], nebudou dodrženy ani podmínky Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje, které právě tyto výsledky zásady územního rozvoje pro umístování větrných elektráren vyžadují;
- 6) záměr je podle žalobce též v rozporu s územní studií *Kulturní krajina oblasti Svahy Nízkého Jeseníku*, a to z mnoha důvodů uvedených v žalobě.

E.

[7] Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. K jednotlivým žalobním bodům uvádí:

- 1) žalovaný argumentuje definicemi účastenství podle § 85 odst. 2 písm. b) a § 104 odst. 1 písm. e) stav. zák. Má za to, že žalobci nepřísluší vznášet námítka mimo přímé omezení jeho vlastnického práva. Právo na životní prostředí ve smyslu čl. 35 odst. 1 Listiny nelze aplikovat bez dalších zákonů, které toto

- právo provádějí, podle žalovaného se jedná jen o „zdánlivé“ základní právo. Účastenství žalobce se nicméně podle uvedených ustanovení stav. zák. odvíjí jen od jeho práva vlastnického, proto je oprávněn vznášet jen námitky týkající se omezení právě jeho vlastnického práva;
- 2) odvolací lhůta běžela proti rozhodnutí stavebního úřadu na přelomu let 2007-2008. Žalobcovo podání ze dne 4.8.2013 nelze proto považovat za doplnění odvolání, ale toliko za vyjádření v průběhu odvolacího řízení. Proto při přezkumu podkladových závazných stanovisek nemohl žalovaný vyžadovat jejich přezkoumání ve smyslu § 149 odst. 4 spr. ř. a mohl zkoumat jen otázky jejich vztahu k předmětu řízení a vyhodnotit otázku, zda nejsou nicotná;
 - 3) jedná se o stavbu větrné elektrárny, jejíž vzhled (podoba) je všeobecně známou skutečností. Nejedná se o konstrukčně složitou stavbu, u níž by slovní popis či obecnější specifikace nepostačovaly k vytvoření představy o její podobě. Potřebnou grafickou přílohu tak tvořil situační výkres;
 - 4) žalovaný rozebírá hlukovou studii, která je součástí spisu, kdy vypočtené hladiny hluku (které jsou navíc horními odhady hodnot skutečných) nedosahují přípustných limitů. Výpočty byly navíc provedeny pro odrazivý terén (zimní období), pro pohltivý terén (letní období) jsou ještě nižší. Hluk větrných elektráren přitom ani neobsahuje výraznou tónovou složku. Správní orgány musejí při svém rozhodování vycházet z obecně závazných předpisů, nemohou po žadateli vyžadovat naplnění podmínek, které nemají v platném právu oporu. Správnou platných právních předpisů nepřísluší žalovanému ani stavebnímu úřadu posuzovat;
 - 5) posudek EIA i stanovisko dotčeného orgánu ke krajinnému rázu byly v nyní posuzovaném případě doloženy.

F.

[8] Osoba zúčastněná na řízení navrhuje zamítnutí žaloby.

[9] Jakkoli má za to, že žalovaný pochybil, jednal-li s žalobcem vůbec jako s účastníkem řízení, nemělo to podle osoby zúčastněné na řízení vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť napadeným rozhodnutím bylo žalobcovo odvolání zamítnuto. Dovozuje, že k dotčení práv žalobce nemůže v důsledku realizace stavebního záměru dojít, proto měl žalovaný žalobcovo účastenství vyloučit.

[10] Pokud dále žalovaný projednal věcně odvolání RNDr. J. K., Ph.D., ten už vůbec nemohl být účastníkem řízení, když v době řízení před stavebním úřadem neměl vlastnická práva k žádným nemovitostem v dané lokalitě.

[11] Podle osoby zúčastněné na řízení nelze současně přehlížet, že žalobce neuplatnil žádnou námitku v řízení před stavebním úřadem, proto projednání jeho námitek v řízení odvolacím porušuje koncentraci stanovenou § 82 odst. 4 spr. ř.

G.

[12] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

H.

[13] Předně se krajský soud zabýval otázkou, zda je právo na příznivé životní prostředí součástí vlastnického práva, tj. zda právo na zdravé životní prostředí zakládá účastenství ve stavebním či územním řízení.

[14] Krajský soud si je plně vědom závěrů Nejvyššího správního soudu přijatých v rozsudku ze dne 12.9.2008 č.j. 2 As 49/2007-191, www.nssoud.cz, Sb. NSS č. 2479/2012, kde Nejvyšší správní soud vyslovil, že samotná skutečnost, že zájem na ochraně přírody a krajiny, zejména na ochraně krajinného rázu, je zájmem veřejným, nevylučuje existenci subjektivního veřejného práva na příznivé životní prostředí chráněného čl. 35 Listiny, jakož i práva v zákonem stanoveném rozsahu se jej domáhat ve smyslu čl. 41 Listiny. Článek 35 Listiny tak sice může být prakticky naplněn jen díky tomu, že je konkretizován zákonem, na druhou stranu i ve vztahu k právu na příznivé životní prostředí platí všechny obecné principy, kterými se řídí výklad ústavně chráněných základních práv (5. strana odůvodnění citovaného rozsudku).

[15] Uvedený závěr byl však vystavěn na půdorysu úpravy účastenství v územním řízení dle § 34 zák. č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SZ1976“), který účastenství přiznával všem osobám, jejichž vlastnická nebo jiná práva k pozemkům nebo stavbám na nich, včetně sousedních pozemků a staveb na nich, mohou být rozhodnutím přímo dotčena. Úcastenství tak bylo podle SZ1976 přiznáno z titulu dotčení i jiného než vlastnického, příp. dalšího věcného, práva.

[16] Zákonná úprava se však od přijetí uvedeného záměru změnila, když SZ1976 byl zrušen zákonem č. 183/2006 Sb. (stav. zák.).

[17] V nyní posuzovaném případě bylo spojené řízení o umístění a povolení stavby zahájeno dne 26.9.2007, tj. za účinnosti stav. zák., pročez otázka účastenství v řízení musí být posuzována právě podle stav. zák., nikoli podle SZ1976. To již ve vztahu k postavení žalobce právě v nyní přezkoumávaném správním řízení vyslovil Nejvyšší správní soud již na třetí straně rozsudku ze dne 23.8.2012 č.j. 9 As 63/2012-23, www.nssoud.cz.

[18] Stav. zák. definuje okruh účastníků územního řízení v § 85, kdy na žalobce dopadá konkrétně ust. § 85 odst. 2 písm. b) stav. zák. přiznávající účastenství osobám, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno.

[19] Ze srovnání úpravy účastenství v územním řízení podle § 34 SZ1976 a podle § 85 stav. zák. je tak zřejmé, že účinností stav. zák. došlo k omezení okruhu

účastníků územního řízení, kdy zatímco podle § 34 SZ1976 zakládalo účastenství dotčení jakéhokoli práva vlastníka sousední nemovitosti, § 85 stav. zák. již tento okruh omezuje jen na dotčení práv věcných.

[20] Okruh účastníků stavebního řízení pak stav. zák. definuje v § 109, kdy v § 109 odst. 1 písm. e) a f) přiznává účastenství ve stavebním řízení vlastníkům sousedních pozemků nebo staveb na něm, může-li být jejich vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno, a těm, kdo mají k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno. Takto je okruh účastníků stavebního řízení oproti řízení územnímu zúžen ze všech osob oprávněných z jakéhokoli věcného práva již jen na vlastníky a oprávněné z věcných břemen.

[20] K otázce postavení vlastníků sousedních nemovitostí a okruhu námitek, jež jim přísluší podle stav. zák., se již soudy rozhodující ve správním soudnictví vyjadřovaly. Městský soud v Praze tak v rozsudcích ze dne 13.12.2011 č.j. 8 Ca 318/2008-43, www.nssoud.cz, a č.j. 8 Ca 364/2008-60, www.nssoud.cz, vyslovil, že „obsahem a účelem subjektivního práva účastníka řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) stav. zák. je ochrana zájmů vlastníka pozemku. V územním řízení a posléze i v řízení o žalobě proti rozhodnutí stavebního úřadu je žalobce z tohoto titulu tohoto svého postavení oprávněn brojit proti všemu, co se podle jeho názoru dotýká jeho subjektivních veřejných práv a co je poškozuje. Naopak není oprávněn domáhat se ochrany práv a zájmů jiných osob, a to ani fyzických, ani právnických, a rovněž není zmocněn hájit veřejný zájem.“ K tomuto závěru se zhruba ve stejné době přihlásil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9.11.2011 č.j. 9 As 52/2011-159, www.nssoud.cz, když vylovil, že „ochrana ‚veřejného zájmu‘ (...) není uložena soukromé osobě – vlastníku (...), ani osobě mající právo odpovídající věcnému břemenu k dotčené nemovitosti, ale je záležitostí příslušných orgánů státní správy, které do řízení formou závazných stanovisek tuto ochranu zájmů veřejnosti promítají. Výjimkou z výše uvedeného je oprávnění nejvyššího státního zástupce podat žalobu ve veřejném zájmu dle ustanovení § 66 s.ř.s. (...). Další výjimkou je pak z titulu ochrany veřejného zájmu účastenství konkrétního subjektu založené zákonem (...) rozsah skutečností, které byla stěžovatelka jak v řízení před správními orgány, tak i v řízení před krajským soudem, oprávněna namítat, (se) primárně odvíjí od důvodu jejího účastenství v řízení před správním orgánem (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11.7.2007 č.j. 2 As 10/2007-83, dostupné na www.nssoud.cz). (...) stěžovatelka je účastníkem řízení nikoliv z titulu ‚ochránce veřejného zájmu‘, ale z titulu dotčení svých vlastnických práv či práv odpovídajících věcnému břemenu. V těchto intencích je třeba veškeré další námítky též posoudit. (...) stěžovatelka nemá na základě žádného právního předpisu pravomoc k ochraně veřejného zájmu, přísluší jí pouze ochrana jejich vlastních práv“.

[21] Krajský soud má za to, že shora uvedený judikatorní výklad odpovídá výslovnému znění stav. zák. a současně reflektuje legislativní posun představovaný rozdílem mezi § 34 SZ1976 a § 85 stav. zák., proto neshledává jediný důvod, proč by se od těchto ustálených a dlouhodobých závěrů měl odchýlit.

[22] Pokud totiž na půdorysu § 34 SZ1976 Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12.9.2008 č.j. 2 As 49/2007-191, www.nssoud.cz, Sb. NSS č. 2479/2012,

učinil závěry citované v odst. [14] tohoto odůvodnění, učinil tak jen v návaznosti na závěr, že článek 35 Listiny tak může být prakticky naplněn jen díky tomu, že je konkretizován zákonem (pátá strana, třetí odstavec odkazovaného rozsudku). Takovou konkretizaci ovšem znění § 85 ani § 109 stav. zák. již neobsahuje.

[23] Krajský soud proto k této dílčí otázce uzavírá, že § 85 odst. 2 písm. b), a to ani ve spojení s § 89 odst. 4 stav. zák. nezakládá vlastníku sousedního pozemku či stavby postavení ochránce veřejného zájmu, tzn. neumožňuje vlastníku sousedního pozemku či stavby uplatňovat námitky týkající se veřejného zájmu, a to ani zájmu na příznivém životním prostředí.

[24] Krajský soud proto dále zaměřil pozornost, zda námitky uplatněné žalobcem k ochraně veřejného zájmu uvedené v odst. [6] tohoto odůvodnění pod písm. α) - γ) nesvědčí žalobci proto, že by mu právo k jejich uplatnění přiznával zvláštní předpis [§ 85 odst. 2 písm. c) stav. zák.]. Žádný takový zvláštní předpis však nenalezl, neboť v právu obsažená oprávnění uplatňovat námitky k ochraně veřejného zájmu v územním či stavebním řízení (§ 23 odst. 9 zák. č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění účinném do 31.3.2015, a § 70 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů) svědčí toliko vyjmenovaným právníkům osobám. Žalobce je však osobou fyzickou.

[25] Z uvedených důvodů krajský soud uzavírá, že žalobci ve správním řízení nesvědčilo a nesvědčí mu ani v řízení před správním soudem oprávnění uplatňovat námitky, které se netýkají přímo dotčení jeho vlastnických práv, tzn. námitky k ochraně veřejného zájmu. Žalobní bod 1) je proto nedůvodný.

I.

[26] U žalobního bodu 2) je nosným sporem mezi účastníky, zda žalobce mohl své námitky, které poprvé uplatnil v podání ze dne 4.8.2013, uplatnit již dříve (v odvolání ze dne 12.12.2007).

[27] Pro posouzení této otázky je třeba zdůraznit, že již v rozhodnutí stavebního úřadu byl vysloven závěr, že žalobce není účastníkem řízení. Na str. 12 – 13 rozhodnutí stavebního úřadu jsou totiž vyjmenováni ti, které stavební úřad v době svého rozhodování pojal do okruhu účastníků řízení (v tomto výčtu se žalobce neobjevuje), kdy v předposledním odstavci na str. 13 je vysloven závěr, že „*Stavební úřad dále dospěl k závěru, že dalšími účastníky tohoto řízení (mimo ty, se kterými bylo v tomto řízení jednáno), nejsou vlastníci či uživatelé dalších okolních pozemků a staveb v sousedství.*“ Za účastníka řízení pak nebyl žalobce následně pokládán ani v řízení odvolacím (srov. část C. tohoto odůvodnění), přičemž z předloženého správního spisu se podává, že k obratu v tomto přístupu (tj. k pojetí žalobce do okruhu účastníků řízení) došlo až po právní moci posledního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci (tj. po 4.9.2012). Spis je v této fázi až do března 2013 bez úkonu, kdy žalobce dne 25.3.2013 nahlíží (bez jakýchkoli omezení) do spisu. Následuje rozhodnutí žalovaného ze dne 29.3.2013, kde žalovaný poprvé deklaruje pojetí žalobce do okruhu účastníků řízení. Po procesních peripetiích (nemajících žádný vliv na postavení žalobce, příp. na uplatnění námitek) žalobce

doručuje žalovanému podání ze dne 4.8.2013, a žalovaný až 2.10.2013 vydává vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, se současným stanovením lhůty k takovému vyjádření.

[28] Otázkou tedy je, zda za této situace lze žalobci důvodně vytýkat, že své námitky uplatněné poprvé až v podání ze dne 4.8.2013, neuplatnil již v odvolání ze dne 12.12.2007.

[29] Východiskem pro další úvahy krajského soudu je závěr vyslovený Nejvyšším správním soudem v odst. [44] rozsudku ze dne 18.4.2012 č.j. 1 As 29/2012-113, www.nssoud.cz: „(...) Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba při aplikaci § 84 odst. 3 správního řádu rozlišovat mezi účastníky řízení, se kterými správní orgán první instance v řízení jednal, ale pak jim z nějakého důvodu (např. v důsledku opomenutí) rozhodnutí neoznámil, a účastníky, se kterými správní orgán vůbec nejednal, neboť je za účastníky řízení nepokládal. Zatímco v prvním případě je daný účastník opomenut pouze při oznamování rozhodnutí a jinak měl možnost hájit svá práva v řízení před správním orgánem prvního stupně, v druhém případě trpí prvostupňové rozhodnutí závažnou vadou již jen proto, že bylo zcela znemožněno určitému subjektu se správního řízení účastnit a uplatňovat v něm své námitky, což lze zpravidla jen stěží napravit v odvolacím řízení. Nelze přitom vyloučit, že v konkrétních případech bude na místě i v takových situacích dát přednost dobré víře účastníků v pravomocné rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Tak tomu bude např. tehdy, když opomenutý účastník v odvolání uvede pouze zjevně nedůvodné námitky a je evidentní, že i kdyby účastníkem řízení byl od počátku, tak by to na jeho výsledku nic nezměnilo, případně když je jím činěné úkony možno považovat za šikanózní, představující zneužití práva. Avšak takový postup by měl být spíše výjimečný a pečlivě odůvodněný. Neměl by být nadužíván a zejména by neměl sloužit k obcházení ‚nepohodlných‘ účastníků tím, že by jim byla nejprve zamezena účast v prvostupňovém správním řízení a následně by byly veškeré jejich námitky paušálně zamítnuty s poukazem na § 84 odst. 3 správního řádu a na dobrou víru stavebníka (či jiného účastníka řízení) v pravomocné rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.“ S tímto obecným závěrem se přitom krajský soud plně ztotožňuje.

[30] Krajský soud s ohledem na právě uvedené považuje závěr žalovaného o tom, že žalobce mohl své námitky uplatnit již dříve, než v podání ze dne 4.8.2013, za předčasný.

[31] Účelem uplatnění koncentrace dle § 84 odst. 3 spr. ř. totiž je zabránit uplatňování nových námitek tomu, kdo je mohl uplatnit dříve.

[32] Žalovaný, aniž by zkoumal, zda měl žalobce (dříve, než po nahlížení do spisu dne 25.3.2013) možnost se seznámit s obsahem spisu, reagovat na podklady tam obsažené a uplatnit řádně svá práva účastníka řízení, odmítl žalobcovy námitky obsažené poprvé až v podání ze dne 4.8.2013 „jen“ s tím, že tyto námitky měl žalobce vznést již v odvolání ze dne 12.12.2007. Neřešil přitom, zda a jak tak mohl žalobce učinit, pokud nebyl za účastníka řízení pokládán nejméně již od vydání prvostupňového rozhodnutí stavebního úřadu, tj. nejméně od 19.11.2007.

[33] Úkolem žalovaného totiž bylo především zkoumat, jakým způsobem přistoupil stavební úřad k vymezení okruhu účastníků řízení v době projednávání umístění záměru, tj. v době před 19.11.2007. V této souvislosti měl především zkoumat:

- 1) zda stavební úřad uvažoval o vlastnících okolních pozemků a staveb jako o účastnících řízení v době oznámení o zahájení společného řízení o umístění a povolení předmětné stavby a pozvání k veřejnému ústnímu jednání (12.10.2007); pokud ano:
- 2) zda bylo žalobci oznámení o zahájení společného řízení řádně oznámeno; pokud ano:
- 3) zda byl žalobce v oznámení o zahájení společného řízení řádně poučen dle § 89 odst. 1, příp. § 112 odst. 1 stav. zák. o tom, že námítky a důkazy může uplatnit nejpozději u ústního jednání; pokud ano:
- 4) zda byl žalobce řádně informován o místě a čase konání ústního jednání; pokud ano:
- 5) zda žalobce uplatnil své námítky v koncentrační lhůtě podle § 89 odst. 1, příp. § 112 odst. 1 stav. zák.

[34] Uvedené posouzení (které dosud nebylo žalovaným nikdy provedeno) má přitom zásadní dopad na projednatelnost žalobcových námitek.

[35] Pokud by totiž odpověď na první čtyři položené otázky byla kladná, musel by žalovaný dojít k závěru, že žalobci v uplatnění námitek v řízení před stavebním úřadem ničeho nebránilo a bylo na žalobci, aby své námítky uplatnil včas nejpozději u ústního jednání. Pokud by k takovému uplatnění nedošlo (a ze správního spisu, jak byl soudu předložen, se žádné žalobcovy námítky uplatněné v řízení před stavebním úřadem nepodávají), musel by žalovaný dospět k závěru, že ponechal-li si žalobce námítky až do řízení odvolacího (bez ohledu, zda je vznesl již 12.12.2007 či až 4.8.2013), jedná se o námítky opožděné. Pokud by totiž stavební úřad až do doby svého rozhodování přistupoval k žalobci jako k účastníkovi řízení, nemohlo by pak vymezení účastníků řízení provedené (až) v rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 19.11.2007 poškodit žalobce na jeho právu námítky vznášet.

[36] Naopak, nebyl-li by žalobce pojat do okruhu účastníků řízení již v řízení před stavebním úřadem, bylo by mu možno jen stěží vytýkat, že své námítky uplatnil poprvé až poté, co by mu bylo poprvé umožněno chovat se v řízení jako účastník, tj. nahlížet do spisu, reagovat na podklady v něm shromážděné, atd. V takovém případě by bylo třeba konstatovat, že první lhůta, v níž tak žalobce musel učinit, byla žalobci stanovena až vyrozuměním ze dne 2.10.2013.

[37] Provádět příslušné úvahy a závěry k otázkám nastoleným v odst. [33] tohoto odůvodnění současně není úkolem správního soudu, pokud takové úvahy a závěry v napadeném rozhodnutí žalovaného zcela absentují. Soudu přísluší přezkoumávat toliko úvahy a závěry, které napadené rozhodnutí obsahuje (což ovšem není nyní posuzovaný případ).

[38] Při svých úvahách potřebných ke zodpovězení nastolených otázek žalovaný nepřehlédne bod 4. rozdělovníku oznámení o zahájení řízení ze dne 12.10.2007, důvody, pro které stavební úřad rozhodl v tomto řízení

o některých osobách, že nejsou účastníky řízení (usnesení stavebního úřadu ze dne 8.11.2007 č.j. 47889-07/7677-07/OS-Z a ze dne 9.11.2007 č.j. 50638-07/7677-07/OS/Z a č.j. 50639-07/7677-07/OS/Z) ani okruh osob, které uplatnily v řízení před stavebním úřadem své námitky (srov. např. str. 2 protokolu ze dne 13.11.2007).

[39] Krajský soud uzavírá, že z pohledu úvah a závěrů potřebných k vyslovení závěru o tom, že žalobce uplatnil své námitky v podání ze dne 4.8.2013 mimo koncentrační lhůtu, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a jako takové muselo být soudem podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. zrušeno.

J.

[40] Krajský soud se za situace, kdy dosud nebylo postaveno najisto, zda byly námitky uplatněny žalobcem včas (příp. které z nich), nemohl dále zabývat dalšími žalobními body posouzení věcné správnosti uplatněných námitek.

[41] Zabývat se věcí samou totiž přísluší jak žalovanému, tak i soudu, až v případě, že bude postaveno najisto, že námitky byly uplatněny včas.

K.

[42] Pro úplnost krajský soud k námitkám osoby zúčastněné na řízení dodává, že napadené rozhodnutí vychází ze závěru, že žalobce by potenciálně mohl být předmětnou stavbou na svých právech dotčen; po věcném posouzení však dospěl k závěru, že k takovému dotčení nakonec nedojde.

[43] Pokud tak účastenství žalobce v řízení dovodil nikoli až z reálného porušení žalobcových práv, ale již jen ze samotné možnosti takového dotčení (kterou na několika místech napadeného rozhodnutí jasně připouští), postupoval přesně v intencích předcházejícího rozhodnutí v této věci – rozsudku zdejšího soudu ze dne 23.2.2012 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23.8.2012. Ty ovšem osoba zúčastněná na řízení v bodě II.a) svého vyjádření z 11.1.2016 zcela pomíjí.

L.

[44] Vzhledem ke stáří věci a k námitkám osoby zúčastněné na řízení pokládá krajský soud za potřebné vyjádřit se nad rámec potřebného odůvodnění („obiter dictum“) v obecné rovině blíže i k otázce vymezení okruhu účastníků řízení v každém konkrétním okamžiku, v němž jsou účastníky řízení či naopak stavebním úřadem či žalovaným činěny v řízení jakékoli úkony.

[45] Jak již bylo konstatováno, účastenství v územním i stavebním řízení se u tzv. „sousedů“ odvíjí od existence příslušného věcného práva k nemovitosti. Účastníkem řízení z toho důvodu je tak v každém konkrétním okamžiku řízení jen ten, komu právě v tomto okamžiku konkrétní právo ke konkrétní nemovitosti svědčí.

[46] Není dále vyloučeno (naopak se tak běžně děje), že tento okruh účastníků se v průběhu řízení mění. Je proto třeba v každém okamžiku řízení zkoumat, komu které právo zakládající jeho účastenství právě svědčí.

[47] Stane-li se takto v době řízení nová osoba účastníkem řízení (zpravidla tím, že nově získala vlastnické, event. jiné věcné, právo k nemovitosti), musí přijmout ve vztahu k nemovitosti, z jejíhož vlastnictví (příp. jiného věcného práva) její účastenství vyplývá, stav, který v řízení v té chvíli je.

[48] Důležitá je tato skutečnost zejm. stane-li se takto účastníkem řízení až po uplynutí lhůty k provedení určitého úkonu (v územním a stavebním řízení zejm. lhůta k uplatnění námitek dle § 89 odst. 1, § 112 odst. 1 stav. zák., dále především lhůta k podání odvolání). Takovému novému účastníkovi totiž nesvědčí nová lhůta k provedení takového úkonu, naopak ve vztahu k takovému novému účastníkovi je třeba vycházet z toho, zda jeho předchůdce (vlastník či oprávněný z jiného věcného práva, který jim byl v okamžiku uplynutí lhůty) potřebný úkon ve stanovené lhůtě provedl a s jakým obsahem. Oproti tomu takovému novému účastníkovi svědčí i ve vztahu k úkonu, který byl proveden jeho předchůdcem, zachovaná dispoziční oprávnění (nový účastník tedy např. může vzít zpět odvolání podané jeho předchůdcem apod.). Tomu, kdo své právo k nemovitosti přitom pozbyl, totiž jeho účastenství zaniklo (samozřejmě za podmínky, že není vlastníkem nebo oprávněným z věcného práva ve vztahu k dalším nemovitostem, které jsou záměrem také dotčeny – pak mu ale svědčí právo domáhat se ochrany příslušného věcného práva jen ve vztahu k nemovitosti, jejímž vlastníkem zůstal).

[49] Obdobné závěry byly již vysloveny i Nejvyšším správním soudem např. v rozsudcích ze dne 12.8.2010 č.j. 7 As 9/2010-255, Sb. NSS č. 2377/2011, www.nssoud.cz, či ze dne 29.6.2011 č.j. 7 As 54/2011-85, www.nssoud.cz.

M.

[50] V dalším řízení se tedy žalovaný zaměří především na vyjasnění, kdo byl účastníkem řízení v době běhu odvolací lhůty (tj. komu vůbec svědčilo právo podat odvolání), a poté na zodpovězení otázek nastolených v odst. [33] tohoto odůvodnění.

N.

[51] O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.r.s., když žalobce byl v řízení procesně úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a) zaplacený soudní poplatek	3.000 Kč
b) náklady právního zastoupení advokátkou	
α) odměna advokátkou za zastupování	§ 7, § 9 odst. 4
v řízení ve výši 2.480 Kč ¹⁾ / úkon	písm. d)
při těchto úkonech právní služby:	§ 12 odst. 4
1) příprava a převzetí věci	vyhl. č. 177/1996

¹⁾ veškeré úkony v řízení byly učiněny jako společné pro žalobce i RNDr. Josefa Kapitána, Ph.D., proto odměna advokáta činí 4.960,- Kč/úkon + náhrada hotových výdajů 300,- Kč/úkon, z čehož na žalobce připadá vždy ½, tj. odměna 2.480,- Kč/úkon + náhrada hotových výdajů 150,- Kč/úkon

2) sepis žaloby	Sb.	4.960 Kč
β) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 150 Kč ¹⁾ / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. α)	§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.	300 Kč

Celkem

8.260 Kč

Soud proto uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o.s.ř.“) k rukám advokátky, která žalobce v řízení zastupovala. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

[52] O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 5 s.ř.s., když soud této osobě neuložil v řízení žádnou povinnost a neshledal ani žádné okolnosti zvláštního zřetele hodné, které by přiznání náhrady nákladů řízení této osobě odůvodňovaly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 10. března 2016

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu